

Stand by
America

AMERIŠKA DOMOVINA

Justice
to all

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

"American Time"

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

NO. 151

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY, DECEMBER 31st 1920

LETO XXIII. — VOL. XXIII

Nobene Lige Narodov brez Amerike.

London, 29. dec. Angleski ministri predložili so predlog, da se vrnijo angleški delegati z zborovanja Lige Narodov. Minister je dejal: Lige Narodov ne bo mogla uspešno delovati, dokler ne bodo v njej zbrani vsi narodi sveta. Zlasti pa Lige ne bo imela uspeha, ako se ji ne pridruži Zvezdjenica. Prva potreba Lige je torej, da pridobi Zjed. države na svojo stran. Stalnega in trajnega miru ne bo prej, dokler se države v resnici ne začnejo razoroževati. A da začnejo narodi z razoroževanjem, je treba, da pristopijo k Ligi. Ako bi leta 1914 bilo mogoče sklicati Ligo Narodov, tedaj je prepričan, da ne bi prišlo do svetovne vojne. Do mednarodne pogodbe, da se odstrani vojaštvo, mornarice in topovi, mora prej ali slej priti. Države, ki se danes branijo v Ligo, bodo k temu prisiljene. Narodi sveta se morajo medsebojno obvezati, da prenehajo z naoroževanjem, ker sicer pride do novih vojnih grozot. Današnja ustava Lige Narodov se lahko spremeni popolnoma, tako da odgovarja vsem. Toda Lige Narodov ne bo imela nobenega uspeha, se je izjavil končno Lloyd George, dokler se Ligi ne pridruži Zjed. države.

V ponedeljek, 3. jan. ne izide Ameriška Domovina. Prihodnja številka izide v sredo 5. jan. Prosimo, da si zapomnite to!

— Detektiv Sifling je v sredo zvečer na St. Clair ave. in 55. cesti opazil dva dečka, ki sta poželjivo gledala v neko trgovino, ki je bila že zaprta. Detektiv je oba odpeljal na policijsko postajo, kjer sta se kmalu udala, da sta ropala v slovenski naselbini. Naznanila sta tudi še štiri svoje tovariše. Fantički so stari 10 do 14 let, toda so bili že ekspert v tatvini in ropu. Dokazalo se jim je in priznali so, da so oropali sledeče trgovine: Grdina & Co. trgovina z železnico, kjer so vzeli več avtomobilskih tires, Jos. Stampfel, kjer so odnesli obleke za \$26, delavcem na 63. cesti in N. Y. Central železnica so odnesli škornje in očala iz koče, iz zlatarske trgovine Chas. Gelba na 1487 E. 55th St. so izmaknili uro in \$1.10, iz čevljarke trgovine na 5517 Superior ave. so ukradli dva para čevljev in \$4. Se nekaj drugih tatvin imajo na vesti. Zlastno za stariše takih izprijenih otrok.

— Slovenski odvetnik Fr. J. Lausche je imel te dneve svoje nove obravnave pred sodnikom. Kot za dober začetek je bil pri obeh obravnava njegov klient popolnoma oproščen, znamenje, da Attorney Lausche se dobro razume na postave.

— Direktorji Slovenskega Doma v Collinwoodu želi Slovencem in Slovenkam, posebno pa delničarjem Doma "veselo in srečno novo leto" v listu Enakopravnost. Narodnike našega lista je direktorji popolnoma prezeli in pokazal s tem strankarstvo.

Obris nove ustave za Jugoslavijo.

Starokrajaki časopisi poročajo o novi ustavi, ki jo dobi Jugoslavija. Ministri svet je že odobril načrt nove ustave, ki se predloži poslancem, od katerih se pričakuje, da jo bodo tudi potrdili. Nova ustava daje kralju skoro vsa oblast, narod nima skoraj ničesar. Kralj ima celo pravico razglašati narodno skupščino in spodbudi od ljudstva zvoljene poslance iz države zbor. Ta načrt ustave je javen zasmeh demo. staromodno skrupulo, od katerega nima narodi pričakovati nobenih koristi. Glavne točke se glase: Država se imenuje kraljevina SHS in je ustavna, parlamentarna in nasledna monarhija. Službeni jezik je srbohrvatski, v slovenskih krajih slovenski. Vrhovno ustavno oblast ima kralj in narodno predstavništvo, tudi zakonodajna oblast izvršuje kralj in narodno predstavništvo. Kralj potrjuje in proglašuje zakone imenovane uradnike in daje vojaške čine. Kralj je vrhovni poveljnik vojske in mornarice na suhem in na morju, podeljuje redove in odlikovanja. Ima pravico pomilostitve. Kralj predstavlja državo v vseh odnošajih s tujimi državami, proglašuje vojno in sklope miru. Za ratifikacijo političnih sporazumov ni kralju potrebno odobrenje narodnega predstavništva. Kralj sklepa pogodbe s tujimi državami. Sklicuje seje narodnega predstavništva. Kralj ima pravico razpustiti narodno skupščino! Ima pravico razpisati nove volitve. Kraljeva oseba je nedotakljiva, kralj se radi ničesar ne more klicati na odgovornost! Narodno predstavništvo obstoji iz narodne skupščine in senata. Na vsakih 40.000 prebivalcev pride po 1 poslanec. Volivno pravico ima vsak državljan, ki je spolnil 21. leto. Vojski in častniki ne smejo voliti! Senatorjev je 100 in morajo na rediti gotove šole, če hočejo biti voljeni. Senatorje volijo člani pokrajinskih skupščin. Senatorje se voli za 9 let, poslanca pa za 4 leta. Ministri so odgovorni narodnemu predstavništvu in kralju. Plemstvo se ne priznava v državi. Noben državljan se ne sme pregnati iz države. Stanovanje je nedotakljivo, imetje zajamčeno. Časopisom in drugim tiskovinam se more prepovedati razpečevanje ako vsebujejo žalitev vladarja in članov kraljeve hiše ali tujih kraljev. Kralj lahko predlaga spremembe v ustavi ali pa narodno predstavništvo. Ako hoče imeti, Jugoslavija res demokratično vlado, ne bi smela prepustiti tolike moči v roke kralja, ki ni od ljudstva zvoljen, pač pa bi moral imeti te pravice narodno predstavništvo.

— V četrtek se je vršil pogreb John Makarja, star 43 let, ki je stanoval na 1338 Oregon ave. Umril je na poškodbah, ki jih je dobil od avtomobila, ko je preteklo nedeljo zvečer korakal preko St. Clair ave. Voznik avtomobila je pobegnil, ne da bi se zanimal za ponesrečenega. Ranjki je bil doma s Krškega. Doma zapuščala očeta in sestro, tukaj pa brata, ženo in otroke. Preostali družini izrekamo iskreno sožalje.

— Pismo ima pri nas Mihael Zore.

Sodnik McGannon pričakuje do smrtne ječe. Neednost porotnikov

Sodnja obravnava napram vrhovnemu sodniku McGannonu, katerega toži država umora druge vrste, je bila v sredo zaključena, in ob 6. zvečer je porota dobila slučaj v pretres, da izreče svojo mnenje. Obravnava je trajala od 14. decembra, potem ko je bil sodnik McGannon 25. nov. obtožen od velike porote. Ves dan v sredo so porabili državni pravni in odvetniki McGannonu za napade in zagovore. Prvi je govoril pomožni državni pravnik Green, nato je pričel govoriti glavni zagovornik sodnika, odvetnik Boyd. Zagovornik je neumnost napad državnega pravnika, češ, da je država imela na razpolago priče, ki so lagale. Glavna državna priča, Miss Neely, je rekla, da je bila priča ali pa je silno lagala. Oseba kot je gospodična Neely, zavrnjena ženska, je dejal Boyd, ne more imeti vere pri postenih ljudeh, in jaz ji ne bi verjel niti besedice. Je dejal Boyd, razven ako bi prinesla s seboj spravečo od Boga v nebesih, da ne more lagati. Kot znano je bila Miss Neely prijateljica sodnika 10 let, narkar ga je zapustila, in je ona baje edina oseba, ki je v resnici videla sodnika, 4 bloke daleč, ponoči v temi, da je prijel za revolver in streljal. Nadalje je zagovornik Boyd strupeno napadel državnega pravnika Baskina, kateremu je očital, da ni gentleman, ker je surovo preganjal priče za zagovor ter pripeljal skoro same lažnike v sodno dvorano. Državne priče so namenoma in hudobno lagale, je dejal Boyd. In največji lažnik je John W. Joyce, ki spada v ječo ali pa v norišnico. Boyd se je izjavil, da bo tožil državne priče zaradi krive prisige, pa naj bo izrek porotnikov tak ali taks. Njemu je odgovarjal glavni državni pravnik Baskin, ki je dejal: Zagovornik me je tu osebno napadel, ker ni imel drugega govornika. Moja dolžnost je bila, na podlagi izpovedi verodostojnih prič pripeljati sodnika, zagovornika postaviti, pred sodni stol, da se zagovarja. Sodnik McGannon je vzel življenje očetu štirih otrok, ženi dobrega moža. Čudno, da so priče imele pogum pričati zoper sodnika, ko smo se morali boriti proti neprijazni sodnji, ki je bila vselej naklonjena sodniku McGannonu, nikdar pa državi. Detektiv Brown, katerega je policija pridrla državnemu pravništvu, da poмага rešiti skrivnost umora, je pomagal raje morilec kot državi ter je tako enak Judejški škarijoti, ki je izdal državo. Ko se je vršila obravnava proti John W. Joyce-u, se ni pojavila nobena priča, ki bi pričala, da je videla sodnika McGannonu na Superior ave. in ne na licu umora. Sedaj pa, ko je sedel McGannon na zatožni klopi, pa so se pojavile priče kot gobe po dežju, in skoro bi morali najeti policijo, da vzdržuje red med številnimi pričami. Toliko prič se je pojavilo, ki so baje videle sodnika na drugem mestu kot na mestu umora, da je morala biti Superior ave. omenjene noči natlačeno polna občinstva. Ostro je napadel državni pravnik brata obtoženega sodnika, Dr. A. C. McGannon. Doktor McGannon je pričal, da je videl

— Mestne banke so sklenile, da bodejo od Novega leta naprej računalne obveste vsak mesec. Ako ste vi sedaj imeli denar na banki, in na primer ste potegnili denar iz banke tretji mesec, niste za tri mesece dobili nobenih obrestí. Denar je moral ležati na banki vsaj tri mesece, da ste bili opravičeni do obrestí. Po novem letu se pa to spremeni. Ako potegnete denar tretji mesec iz banke, vam bodo pristeli obrestí za dva meseca, zgubite samo tretji mesec obrestí, ko denar dvignete. Na ta način bo prihranjenih tisoč dolarjev vsako leto uložnikom bank. To je ena najbolj pametnih odredb clevelandskih bank, in uložniki bodejo gotovo bankam hvaležni za ta korak.

sodnika, svojega brata, omenjene noči na Superior ave. torej daleč proč od prostora, kjer se je izvršil umor. Državni pravnik se je izjavil, da doktor kaže, da se kadi. In kar se tiče izjave umorjenega kagya, da ga je Joyce ustrelil, se je izjavil državni pravnik, da to ni resnica. Kagy je bil velik prijatelj sodnika McGannonu, katerega ni hotel izdati kot svojega morilca, in je raje obdolžil drugo osebo, da reši sodnika čast. Zakaj toliko laži, toliko krivih pribeg? Pravijo da je glavna državna priča, Miss Neely, blazna? All right, je dejal Baskin, ako je ona blazna, pošlité tudi mene v norišnico. In kaj je sodnik delal na omenjeni dan? Iz sodnice je hodil od salona do salona, se peljal dvajset milj iz mesta, obiskal spota, mase več gostiln, se nabahal parkrat blizu svojega doma, ne da bi stopil dvor. Ko je po storjenem umoru prišel domov, se je vstrel v posteljo, ker je bil preveč pijan, da bi se držal pokoncu. Gospodje porotnike, država je gotova s to preiskavo. Mislim, da smo vam dokazali, kdo je morilec kagya. Od vas je odvisno, da izrečete pravilno obtožbo. Sodnik Bernon je po tem govoru državnega pravnika povedal porotnikom kaj je njih dolžnost. Izjavil je, da porotniki lahko zavrnejo vse izjave prič, da lahko vrjamejo vsem ali pa nobeni, ali pa le nekaterim. Opojinjal jih je, naj se nikar ne ozirajo na dostojanstvo obtoženca, ampak naj sodijo po svoji vesti, toda če imajo količkaj dvoma o sodnikovi krivdi, naj to upoštevajo. Ob 6.35 v sredo zvečer so se porotniki umaknili k posvetovanju, in do 9.22 se niso mogli zjediniti, narkar so šli k počitku.

Porota se že posvetojuje od srede zvečer pa se do petka jutraj še ni mogla zjediniti. Sliši se, da je osem porotnikov za to, da se sodnika oprosti, štirje pa so, da se ga kaznuje za umor druge vrste kar pomeni do smrtne ječe. Na vsak način pa je značilno, da porota ni prepričana o sodnikovi nedolžnosti. Splošno se pričakuje, da se porota ne bo mogla zjediniti, narkar bo morala država odrediti novo obravnavo proti sodniku. Sodnik, ki je ves dan čakal v sodni dvorani izreka porotnikov, postaja nervozen. Porota se mora izjaviti do nočej do polnoči, ker potem preneha njena postavna doba.

— V nedeljo, 2. jan. čaka rojake izvanredno presenečenje, ako se vdeležijo koncerta, ki ga priredi Slov. Kat. pevsko društvo Lira. Pod vodstvom spretnega in neumornega pevovodje bodejo proizvajali pevci ene najboljših slovenskih pesmi narodnih motivov, ki so tako priljubljene pri našem narodu, kromar vsa pa bo proizvajanje "Kmetijske svatbe". Posamezne točke tega pevskega cikla so: "Kozarček vina", "Bratci in sestre!", "Oča in hišna mati", "Tičica golobček", "Oče starešina", "Urša! Urša!", "Nalijte kupu vina!" itd. Žal, prav žal bo lahko vsakomur, kdor se ne vdeležiti tega izvanrednega koncerta v nedeljo ob pol osmih zvečer v Grdinovi dvorani. Na programu je tudi mnogo drugih pesmic, nastopijo moški, mešani in ženski zbori. Rojake opozarjamo na program ki je odtisnjen v današnjem listu.

Krvna osveta v francos. koloniji

Pariz, 26. dec. Pred dvema dnevoma se je v Maroku pripetila nenavaden dogodek. V mestu Kanguat je poslala mati svoje 10. letnega sina v bližnjo šumo po suha drva. Ko se je znočilo in ni bilo sina domov, ga je šla mati iskati boječ se, da ni padel v roke krvni osveti, ki je v onih krajih uprav zverinica. Pozno ponoči je mati dospela v gozd toda o otroku ni bila sluhla. Mati je našla na nekega starca, ki se je grel pri ognju. Nesrečna mati je takoj doznala, da spada ta starček med njene sovražnike in je bila prepričana, da se je krvno maščeval nad njenim sinom. Nedaleč od ognja je stal osel, s katerim je šel dečko po drva v gozd. Mati vpraša starca, če ve kje je njen sin, in starček ji pokaže na razmesarjeno truplo poleg ognja. Čreva so bila potegnjena iz trupa, ki se je pripravljalo za večerjo, dočim pokaže na ogledano nogo dečka, katero si je starček vzel za kosilo. Starci ji prav mirno pove, da je že dolgo čakal te prilike, ker so njih družine v prepiru. Nogo dečka je pojedel v družbi nekega prijatelja, ki je odšel, da poišče vode, narkar bodeta spekla ostalo truplo in pojedla za večerjo. Nesrečna mati je odšla v vas Ksaa, kjer je francoska žandarmerija, da javi žalostni slučaj oblastem. Žandari na konjih so se nemudoma podali v gozd, da aretirajo zločinca. Ko so dospeli tja, je starček že pojedel doberšen del trupa dečka. Hladnokrvno je izjavil žandarjem, da je bolje za nje, da se v stvar ne mešajo, ker je on samo izvršil povelje svojih sorodnikov, ki imajo po starem običaju dežele pravico na krvno maščevanje. Prepričan je, da se mati jezi, ker ji je pojedel sina, toda s tem je naredil svojo dolžnost, ampak mati, ako ji je kaj do tega, naj ulovi enega člana nasprotne družine, naj ga zakolje in povzije, pa bo mir. Žandari so starca odvedli na sodnijo, kjer so ga izročili zdravnikom, da preiščejo, če ima zdrave možgane, toda zdravniki so izjavili, da je starček popolnoma normalen. Francosko časopisje, ki prinaša ta opis, se zgraža nad tem in zahteva od oblasti, da z ognjem in mečem iztrebijo dotične arabske rodove, ki prakticirajo ljudozrstvo kot krvno maščevanje.

— V nedeljo, 2. jan. čaka rojake izvanredno presenečenje, ako se vdeležijo koncerta, ki ga priredi Slov. Kat. pevsko društvo Lira. Pod vodstvom spretnega in neumornega pevovodje bodejo proizvajali pevci ene najboljših slovenskih pesmi narodnih motivov, ki so tako priljubljene pri našem narodu, kromar vsa pa bo proizvajanje "Kmetijske svatbe". Posamezne točke tega pevskega cikla so: "Kozarček vina", "Bratci in sestre!", "Oča in hišna mati", "Tičica golobček", "Oče starešina", "Urša! Urša!", "Nalijte kupu vina!" itd. Žal, prav žal bo lahko vsakomur, kdor se ne vdeležiti tega izvanrednega koncerta v nedeljo ob pol osmih zvečer v Grdinovi dvorani. Na programu je tudi mnogo drugih pesmic, nastopijo moški, mešani in ženski zbori. Rojake opozarjamo na program ki je odtisnjen v današnjem listu.

Za Italijo ni vredno umreti, d'Annunzio

Rim, 29. dec. D'Annunzio se je podal italijanski armadi in Reka je zasedena od regularnih laških čet. Tako je dokončal razvpiti bandit svojo nečastno karijero. D'Annunzio je zapustil Reko v zrakovu in kje se sedaj nahaja, se ne more ugotoviti. Predno je d'Annunzio odšel iz Reke je izročil vlado mestnemu koncilu, ki je začel pogajanja z italijanskim generalom Ferrario. Mestni svet Reke je sprejel Rappalsko pogodbo, glasom katere postane Reka neodvisna država. Vse streljanje med legijonarji d'Annunzia in med laškimi četami je ustavljeno. Zasedba Reke se je mirno zvršila. Predno je d'Annunzio odpotoval z Reke, se je izjavil, da ni vredno za Italijo umirati, s čimur je pač veliko resnico povedal. Pri pogajanjih, ki se vrše med reškimi narodnim koncilom in med laškim generalom Caviglia, so d'Annunzia popolnoma prezrli.

Spomladi se začne z resnim delom, da dobi Cleveland toliko potrebno železniško postajo v centru mesta, kjer bi imele vse železnice svoje izhodišče. Nova Union Depot v Clevelandu bo ogromno poslopje, ki bo veljalo železnice skoro deset milijonov dolarjev. New York Central, Big Four, Nickel Plate, Erie, Baltimore & Ohio ter Wheeling & Lake Erie železnice so se pogodile, da prispevajo v fond, s katerim se bo zgradila Union Depot. Novo poslopje Union Depot bo stalo na jugozapadnem vogalu Public Square, kjer je jugozapadni vogal, poleg tega pa tudi telefonsko poslopje in policijsko centralo. V Union Depot se bodo stekale vse železnice, ki prihajajo v Cleveland, tako da bo ena sama postaja za vse. Pennsylvania železnica sicer še ni podpisala pogodbe, toda se čuje, da je pripravljena. Kot znano so ljudje januarja meseca lanskega leta glasovali, da se dovoli The Terminal Railways Co. zgraditi železniško postajo na Square. Pri tem je bilo določeno, da ne sme vzeti več kot pet let, da se poslopje zgradi. Železnice pričakujejo, da bodejo z delom gotove tekom treh let. Ko bo postavljena nova Union Depot se bo vsaj vedelo kje je Cleveland, kajti današnje clevelandске železniške postaje bolj spominjajo na kako hribovsko vas kot pa na milijonsko mesto Amerike.

— NOVICE IZ LORAINA. Dr. sv. Alojzija št. 19. JSKJ je izvolilo sledeče uradnike za leto 1921: Predsednik Frank Jančar, podpreds. prvi tajnik John Kumše, zapisnikar John Černe, blagajnik John Omaen. Nadzorniki: Louis Balant, John Svet in John Bučar. Zastavo nosi Ant. Skraba. Spremljevalci A. Jančar in Jak. Anžur vratar Jos. Jere. Zdravnik je Dr. Hayes. — Štorklja je obiskala družino Fr. Jančar in prinesla krepko hčerko, družini John Šuštaršič pa žvrglega sina. — Veselica se vrši v korist S. N. Doma 16. jan. ob 7. uri zvečer v Virantovi dvorani. — Pismo ima pri nas Frank Lunka. — Pismo ima pri nas Marija Žirovnik.

Novice iz sosednje naselbine Newburg

Bolezen nas obiskuje, dasi jo prej ni bilo v tej bližini. Po nekaterih krajih so bolni otroci in tudi tuintam katerega vzame smrtni angelj. Družini Sever na 77. cesti je umrla 6 mesecev stara hčerka, družini Štrajnar na Union pa 5 let stara hčerka. Starišem naše iskreno sožalje. Zlastno novico moramo napisati o družini Tom Tekavčič. Pred nekaj tedni je zbolela mati. Mislila je vedno, da ni nič nevarnega. Delala je naprej, dasi bolna, kakor je to že navada pri materah, dokler je ni bolezen primorala v posteljo. Bolezen se je slabšala kljub prizadevanju zdravnika. Mati je postala letev materinske skrbi in prevelikega dela. V nedeljo jutraj je prešla sv. zakrament, narkar se je ločila od tega sveta. Pokojna Rozalija Tekavčič je bila dobra mati in skrbna žena. Zapuščala soproga in sedem nedoročenih otrok od 2-16 let. Naj počiva v miru! Med bolnimi so tudi Terezija Gliha na Union ave. Mrs. Cigoj na Burke, Mrs. Fortuna iz Bedford, Mrs. M. Romich in gotovo še kateri drugi, za katerega pisec ne ve. Vsem želimo, da bi Novo leto začeli popolnoma zdravi.

Božični prazniki so bili slovesno praznovani. Velikanska godba "American Steel & Wire Co." je spremljala naša društva v cerkvi na božični dan. Krasno je bilo petje v cerkvi. Hvala dr. Slovenija. Božična kolektare sv. Lovrenca znaša \$2, 141.19. Precej fajn, hej! Predstava, ki so jo priredili šolski otroci na božični večer je bila dobro obiskana. Kljub se pa zopet pokažejo Indijanci? Čistega preostanka je \$245.

Dr. Zvon je imelo zelo polvoljen koncert zadnje nedelje. Pesmi so se krasno peele. Dr. sv. Imena priredi na Silvestrov večer zabavo s krasnimi slikami "Zrtev spovedne molčečnosti". Bolj zanimivih slik se teško dobi. Po trikrat gredo ljudje gledat eno in isto predstavo. Vstopnina je samo 25c. Po predstavi je pa še druga zabava, ko se bo čakalo Novega leta. Svirali bo lepe komade domači orkester pod vodstvom g. Simčiča. Vsi vabljene. Na novega leta dan se bodo kazale druge krasne slike "Grešnik". Popoldne ob 3. za otroke, zvečer za odrasle. Zvečer po predstavi domača zabava. Društvo sv. Ane priredi prihodnjo nedeljo krasno igro. Vse vloge so v dobrih rokah in pod spretnim vodstvom novega igrovodje g. Martina Rakarja.

Sedaj pa srečno novo leto vsem, prav vsem, tudi pisatelju Rozinovihi vrstici, kakor uredniku in vsem Slovincem po Ameriki. Živeli še mnogo let.

— Prva Slovenska Banka, The North American Banking & Savings Co. naznanja vsem onim, ki čakajo do novega leta, da prenesejo svoj denar, vloženi tekom 1 tedna v denar, vloženi tekom tedna v januariju, bo obrestovan od 1. januarja, 1921, to je, vse vloge, prinesene k nam do 3. jan. 1921 bodo vlekale interes od 1. jan. 1921. Banka ima nad milijon premoženja. — Pismo ima pri nas John Per. — Pismo ima pri nas Frank Sepec.

AMERISKA DOMOVINA

(AMERICAN HOME)

NAROCNINA:
Za Ameriko \$4.00 Za Cleveland po pošti \$5.00
Za Evropo \$5.50 Posamezna številka 3c

Vsa pisma, dopisi in domer naj se pošilja na "Ameriška Domovina"
110 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio Tel. Cuy. Princeton 180

JAMES DEBEVEČ, Publisher LOUIS J. PIRC, Editor

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 151. Fri. Dec. 31st 1920

Na pragu Novega Leta.

Leto 1920 je bilo vse kaj drugega kot mirno in srečno leto. Strasti razbrzdane po vojni, niso potihlele, nasprotno, silile vedno z večjo močjo na dan. Stari sistemi se rušijo, revolucija vseh psov po Evropi vznemirja stare in nove države, ker plutokracija diplomacija in imperializem se niso nikoli naučili od svetovne vojne, in demokracija narodov je še tako oddaljena. Leto 1920 bi moralo biti leto političnega dela, rekonstrukcije, popravljanja, kar se je tekom leta potrudilo, a mi smo videli, da se je delalo le malo, po-
drtje pa sproti, kar se je zgradilo.

Evropa ima žalosten pogled v bodočnost. Ne samo ma-
le in sirotne države, temveč tudi velesile kot so Anglija
in Francija nimajo nobene rožnate bodočnosti pred seboj.
Stalnega miru ni nikjer, plamen strasti tli silovito in grozi
vsak trenutek zbruhom. Stan se dviga nad stanovom, ker
v obeh straneh boju za obstanek izkorišča eden drugega. Moč-
nejši, drznější bodo prevladali. Meseci januar, februar,
marec bodo nekaj strašnega za centralno Evropo, za Avstri-
jo, Poljsko, Madžarsko, pa tudi za druge države. Lakota
bo zahtevala stotine tisoč živ. Pomanjkanje, mraz nadaljne
zimo. V nekaj ozirih so tudi narodi sami mnogo krivi.
Danes je moderno kritizirati, postopati, krasti, nič delati.
V tem oziru je ravno tako v Jugoslaviji kot na Poljskem
ali Madžarskem. Vsakdo je v politiki, vsakdo se šteje pokli-
čanega, da sodeluje pri vodstvu vlade, stranke nezadovolj-
nežev rastejo hitreje od gob po dežju, toda ker politika še
nikdar ni izobila ene njive, ni požela enega travnika, je
gotovo, da ljudje od besed ne morejo živeti, dokler se ne
vrnejo na resno delo. Kadar se bodo razburjeni duhovi Ev-
rope toliko pomirili, da se bo vsakdo zavedal svoje dolžno-
sti in šel na svoje delo, ne samo za sebe, ampak tudi v ko-
rist svojega bližnjega, tedaj se bodo razmere spremenile.
Bližje je pa še dolgo, ker svetovna katastrofa vojne je pu-
stila tako globoke sledove, da bo vzelo eno generacijo, da
jih pokoplje in spravi s sveta.

Evropa ima torej pričakovati najhujše v novem letu
kot spricujejo vsa znamenja. Se ista pomoč, kolikor jo je
dosedaj prihajala iz Amerike, bo odklonjena, ker nova ad-
ministracija, ki jo dobimo v Zjed. državah po 4. marcu je
vse prej kakor pa naklonjena podpori za Evropo.

Kakšne prospekte imamo v Ameriki za bodoče leto?
Letos se ni bilo slabo, razven proti koncu leta, ko so začeli
v raznih državah zapirati vrata tovarne in je kakih mil-
ijon delavcev danes brez dela. Vendar kot trdijo poučeni
ljudje, to ne bo trajalo dolgo, pač pa se gotovo pričakuje,
da po novem letu bo dobila vsa industrija sveže moči ter
novega materiala za nadaljno poslovanje. Da je zadnje
čase pomanjkovalo dela je krivo v prvi vrsti nestalnost,
neurejenost razmer. V Evropi bi se lahko mnogo zvozilo,
toda evropski denar nima danes nobene veljave. Ameriške
zaloge so pa prenapolnjene, zato je imelo to za posledico,
da so cene raznemu blagu se znižale. Poleg tega pa dobi-
mo v kratkem popolnoma novo administracijo, kakoršnje
nismo imeli že osem let. Umaknili se bodo demokracije in
naredili prostor republikancem, ki so pri zadnjih volitvah
dobili tako ogromno večino glasov. Od republikancev pri-
čakujejo sedaj industrije kot veleobrtni pomoči in odreše-
nja. Kakšna bo ta pomoč in kako uspešna bo, se bo že vede-
lo proti koncu januarja ali pričetkom februarja. Republi-
kanci imajo vse druge nazore o državni administraciji kot
demokracije, in vršile se bodo gotovo obširne spremembe.

Ako bi bili glasovi za zboljšanje položaja v Ameriki
posamični, bi jim ne vrjeli mnogo, toda novo izvoljeni pred-
sednik Harding sam kot voditelj industrije zagotavljajo
boljše čase po novem letu. Da bi se njih obetanja uresničila,
je pač iskrena želja vseh.

Na vsak način pa lahko glasno Boga hvali vsakdo kdor
je v Ameriki. Kdor pozna razmere po ostalem svetu, in
prejče razmere v Ameriki, najde razliko kot med peklom
in rajem. V Evropi je mnogo vina, nič dela, še manj denar-
ja, najmanj pa živčevja, v Ameriki pa ni pijače (razven skri-
ve) toda se vsaj preživi pošteno brez večjih skrbi za bodoč-
nost.

Tak je položaj danes, ko stojimo pred pragom Novega
Leta. Za koliko narodov bo to v resnici Novo Leto ali bo
samo nadaljevanje stare mizerije in nemirov?

POZIV AMERISKEMU NARODU.

Tri in pol milijonov otrok
v Vzhodni in Srednji Evropi
mora poginiti od sedaj do
prihodnje zime, ako Ameri-
ka ne bo pomagala. Ni druge
alternativne. Skozi mesece ti
najbednejši med bednimi
vzhodnih vojn so bili pripuščeni
k ameriškim prihrankam, ja-
šcem, le ako so bili povsem
izstradani, in dobivali so ame-
riško zdravniško pomoč le,
ako jim je smrt pretila.

Ameriški dnevi obedi po
5 centov je rešil tisočero živ-
ljen izven lastnih mej. Gos-
podarske razmere in pomanj-
kajne živje bodo povzročile,
da bo lakota s svojim stra-
šnim vlačilom boleznih prav
naprej odpuščati od čez 17.
gotovo stalen obiskovatelj do
000 sirotišč, bolnišnic, klinik

in prehranjevališč, ki so vsa
odvisna od ameriške pomoči.
Je ni bilo tako strašne in spo-
lne tragedije v zgodovini, kot
bi bila ona, koje žrtve bi bila
nedolžna mladina.

Podpisane organizacije, ki
delujejo med vsemi narod-
nostmi in verskimi izpovedi-
mi, mnogo izmed njih zapo-
sleni tudi v drugih oblikah
dobrodelstva, se enoglasno
strinjajo s tem, da beda teh
nedolžnih otročičev mora
imeti prvenstvo pred drugimi
prekomorskimi pomožnimi
akcijami, in to dokler se od-
vrne najhujša nevarnost. To
vprašanje je vzvišeno nad po-
litiko in versko razliko. Ni
tu nikakega strahu, da se s
tem privadi prebivalstvo ži-
veti od beračije, kajti za \$23.
000.000 za otroško hrano in
za \$10.000.000 za bolniško
oskrbo, katere svote iščemo,
se bo odpravilo le zares kri-
tičnim slučajem. Zdravniške
potrebnosti se predstavljajo
seveda nepogojen dar, ali za
vsak ameriški dolar, ki se
vporablja za prehrano otrok,
vlade in občine, katerim se
pomaga, dodajajo po dva do-
larja v obliki prevoznin ne-
jemnin, dela, uradniške po-
moči, denarnih prispevkov in
takih hranil ki se jih more
dobivati v dotičnem kraju.

Amerika se je dosedaj ved-
no izkazala v veliko-dušno-
sti. Nikdar ni še došel do nje
tak obupen klic. In nikar ne
pozabimo, da je v našem last-
nem interesu, da se vzpostavi
red med narodi na svetu
in da si z dobro voljo pridobi-
mo simpatije onih narodov,
s katerimi moramo živeti v
bodoče v tesni vzajemnosti.
Prispevki naj se izročijo lo-
kalnim odborom, ki se sedaj
ustvarjajo po vsej deželi, ali
naj se pošljejo na Franklin
K. Lane, Treas. Guaranty
Trust Co. New York City.

European Relief Council.
Herbert Hoover, Chair-
man, Franklin K. Lane, Treas-
urer.

ROZINOV JAKA

NOVOLETNO VOŠČILO -
vsem prijateljem "špage"

Varte ogenj pod kotlički
da vam "jaka" ne skipi -
žena naj pri vratih vahta,
da vas "špicelj" ne dobi!

Kmalu tja po svetem Ahcu
je bilo opaziti med krvoč-
nim clevelandskimi sloven-
skimi nimrodovi živahno giba-
nje. Bližala se je sezona za
lov na zajce, prave zajce nam
reč, ne take kot jih rabijo v
starem kraju za čevlje sezu-
vati, kakoršne rabijo "mate-
re" v starem kraju za porav-
navo družinskih nespornosti -
ljenj, ali pa kadar so se "oče"
malo predložili zamudili pri
"Cencu". Kar je bilo starih
jagrov, kot so Prijatelj To-
ne, Zalokarjev Jože, Mehov
France, Sešek France, in še
nekaj jih je, ki se štejejo med
birtlehe jogre, in katerih vsak
ima že nekaj sto ubogih dogo-
petih zajčkov na svoji kos-
mati vesti, ti so zaničevalno
zrli na nas "novake", ter
nam že naprej pred notarjem
zapriseženo izjavo dali, da
bodo pojedli vse zajce s kožo
vred, kosmate in nič ovrte
kolikor jih bomo mi postreli-
li. Tudi Šuštarjev France se
je nekaj vmes vtaknil, ko ga
vendar nihče vprašal ni, in se
je prostovoljno in velikodu-
šno ponudil, da naroči in pla-
ča iz svojega žepa Kotniko-
vega Jožeta, da bo šel z onim
velikim trokom za nami, da
prijelja zajce, kolikor jih
bomo nastrelili.

Ampak rečem vam, to je
sama tista zelena nevošlj-
nost, ki jo vedno kažejo sta-
ri, z vsemi žavbami namaza-
ni jagri, ker se boje, da bi
kak novinec ne zatemel njih
nevenljive slave na polju
okolprinašanja nedolžnih zaj-
čkov.

Pa tudi ni, da bi se človek
podal v španjovijo s temi lov-
ci, ki vedo za vsako luknjo,
kjer se zajček skriva in ki jo
vedno tako obrnejo, da gre-
do domov gredo mimo kake
prodajalne, kjer se prodaja
zajce, da jih morajo ti potem
iz luže vlačiti. Seve, zajček,

kadar je že napravil svoj te-
tament in se poslovil od tega
trdosrčnega sveta, potem ne
more več povedati, ali je steg-
nil svoje dolge pete na kaki
farmi pod mrzlo svinenko
tega ali onega clevelandske-
ga lovca, ali je bil kupljen s
kožo vred, za kolikor pač po-
tegne na vagi. Ampak jaz ne
maram nobenemu krivice de-
lati in ne prevzamem nikake
odgovornosti za take in ena-
ke stvari.

Sicer se je tudi meni nekaj
tacega naprej metalo, ampak
na tem mestu pravim in po-
kličem za pričo Štaccarjeve-
ga Janeza, da midva zajcev
na tržnici kupila nisva - ker
jih nič imeli niso. Tudi tam v
Collinwoodu so se nekaj obre-
nili ob mene in mojo Lizo, da
smo imeli zajce privezane, da
so za nami tekli, ko smo se
vračali iz lova. Je res, da sem
bil enega, ki sem ga bil vzel
prav lepo na muho, da mu
pomagam na oni svet, pa se
je zajček postavil na tri črke
in me tako mlo gledal, da se
mi je v srce zasmilil. Malo
težko sicer, a vendar, sem se
odpovedal ajmohtu in pečen-
ki, pa sem ga prijel za ušesa
in ga privezal zadaj k moji
Lizi. Veselo je brusil pete po
tri komolce globokem blatu
in veselo strigel z dolgimi
ušesi. Pa smo prišli v slavno
mesto Painesville, ki je tako
slavno, kot v starem kraju
Žužemberk. Ravno sem za-
vrtel poslušno Lizo okrog vo-
gala, tam kjer vedno stoji ti-
stega pol poliemana, ki tako
oblastno čika tam na sredi
ceste, kot bi bil on prva per-
sona za županom painsvill-
skim. Toraj ko obrnem okrog
vogala, pa se pripodi za Lizo
nekaj pasja dlaka, pa za zaj-
čkom. Zajček ni drugega na-
pravil, kot svitlo je pogledal,
stisnil tisti konček repa med
noge in zajavkal: o, jej - o,
jej! - pa hop čes čes. Tako
naglo je skočil, da je poteg-
nil Lizo za sabo. Špaga je bi-
la trdna in se ni hotela utr-
gati, pa jo je zajček vlekel za
sabo in začeli smo plesati
ringelšpil tam na sredi Paine
svilla. Kakih 60 milj na uro
smo jo vrteli in kar brez gaso-
lina. Ne vem koliko časa bi
še imeli ta cirkus, da ni steg-
nil Jim iz Collinwooda, ki je
bil tudi na mašini, svoje dol-
ge roke in odrezal špago. To
sta jo cvrla zajček in pes po-
tem in sicer kar po bližnji
skozi noge onega debelega
policmana. Navsezadnje nas
je hotel ta možak še v špeh-
kambro peljati, češ, da smo
priredili - sredi mesta cirkus,
brez da bi vprašali mestne
očetke za lajstenc. Prav komaj
smo jo unesli.

Toraj to je vsa storja, o ka-
teri se toliko govori.

Zdaj me je pa ta zlomkov
zajec tako zmotil, da sem za-
del storjo pri repu, mesto pri
glavi.

Toraj na jago smo se na-
pravljali. Kaka dva meseca
že smo se posvetovali, mi
novinci, z starimi, izkušeni-
mi lovci, kaj vse je treba vzeti
na lov, kako se mora človek
obnašati in kako se mora na-
praviti, da gre krogla spre-
daj iz puške in ne zadaj. Jaz
sem hotel iti za dva meseca
v večerno šolo k Justinovemu
Franceljnu v Lorain, ki je
najslavnejši lovec, kar jih je
še kdaj premogla slovenska
naselbina Lorainska, pa so
rekli nevošljivci clevelandski
da France ni nič boljši lovec
kot so oni in da naj kar nje
poslušam in pri tem je ostalo.

Prijatelj Tone mi je prijaz-
no svetoval, da on kot isku-
šen lovec pravi in reče, da ga
ni boljšega kot če vzamem
seboj strojno puško na zajce,
da bodo cepali kakor muhe.
Mehov France mi je svetoval,
da naj napravim s puško, ka-
dar bom videl dosti zajcev
skupaj, kakor bi kosil in kar
usipali se bodo po tleh. Zalo-
karjev Jože, ki je moder mož,
mi je svetoval naj grem na
Public Square po tisti ta vel-
ki kanon ako hočem jesti
zajčji ajmoht. Take in enake
nasvete so mi dajali. Jaz sem
bil ves zmešan in nisem ye-
del kaj bi napravil.

Seve prav zares pa tudi
nisem tem možakom vsega
verjel. Kajti slišalo se je od
te ali one strani, da ga tudi

oni včasih malo polomijo, ka-
dar gredo uničevati ubogo
zajčje plemo. Tako mi je ne-
kdo zaupal zadnje (ne vem
sicer koliko je resnice na
tem), da je Mehov France
stal pri neki luknji na fermi
in klical vse svetnike za pri-
čo, da zajec je v luknji, pa da
je in je. Kakor običajno imel
je v ustih neizgledljivo fajf-
co in je bulil v luknjo. Ko ta-
ko kriči in se veri, pa smuk
- zajček iz luknje in se zale-
ti ravno v Francetovo fajfco
ter mu jo izbije iz ust. Tako
se je baje France prestrašil,
da je pozabil streljati in se je
moral nazadnje Pikš usmiliti
zajca in ga je poslal iz tega
sveta (ponesreči seve) samo
z enim strelom. Tudi Jožetu
se je bila prigodila one dni
enkrat neka nesreča. (Pa ni
treba tega okrog praviti, kaj
ti ako zve - gud baj za ma-
no, potem.) Na jagi so bili
namreč Joža, Štaccarjev Ja-
nez (kako da se je ta človek
prijel jage mi tudi ne gre v
glavo, ko vendar se ne ve, ali
gre krogla spredaj iz pihal-
nika, ali zadaj) Mehov Fran-
ce, Pikš, Sešek, pa še nekaj
druzi. Letali in preganjali
so nekega zajčka že vse dopol-
dne, dokler ga ni Joža dobil
na muho, pa se mu je zdelo
škoda svinca in jo je kar peš
uevrl za njim, zanašajoč se
na svoje dolge noge. Joža ni
gledal na drugega kot na za-
jca in je pozabil, kje da se na-
haja. Zajček je bil baje do-
mač in je letel naravnost v
hlev med konje, kjer je imel
gneздо, Joža pa za njim. Pa
pride farmar in ga popoka,
čegav, odkod, zakaj, kako in
koliko. Joža mu je pokazal
neprevidno svojo lovsko kar-
to, farmar pa ne bodi len, jo
zgrabi in vtakne v žep. Pa ga
je stalo Jožo precej lepih be-
sed, da je dobil karto nazaj.

Vidite taki so ti stari lov-
ci. Potem pa pridejo domov
in ne boste slišali, da so
kdaj ustrelili manj kot sto
zajcev.

Well, pa smo se zmenili,
neki hrvaški gazda, Jim iz
Collinwooda, ki mora imeti
tudi povsod svoj nos in svoj
revmatizem zraven, potem
neki koroški Slovenec, ki pa
zna tudi nemško, Štaccarjev
Janez in moja potreba. Že
ves mesec smo nosili orožje
skupaj in pa municejo kot bi
šli nad boljševike. Jaz sem
dobil od Jesharjevega Lojze-
ta nek star pihavnik, katere-
ga je menda še Kolumbus po-
zabil v Ameriki, ko je prišel
sem na uro gledat, čevlje mi
je dal Šuštarjev France, Smu-
kov Nace mi je pa rekel
uštimal, da je bil bolj pripra-
ven. Tisti Korošec je istak-
nil tudi neke neko pasjo po-
koro, o kateri smo pa videli
lepe reči. Komaj je ta reva
od psa zagledala zajca, pa rep
med noge in jo je brisala tja
po farmi, da se je kar kadilo.

Mojemu bosu nisem nič
povedal kaj da grem prav-
zaprav, samo povedal sem
mu, da moram iti na ohcet ne
kemu zlahtovcu, kateremu
sem "mrzel stric" Borden-
basovka mi je skuhalo osem
parov klobas, dve kokoši, pet
funtov porkčapsa in dva su-
ha prešičja jezika je dela
zraven, da ne bi lakote proč
jema, kakor je rekla. Štac-
narjev Janez je nabasal cel
besket raznih dobrih reči, Ji-
mi je tudi imel par besketov
brašna, Korošec je dobil nek-
je steklenico jakata.

Pa sem zapregel Lizo neke
mrzle sobote zjutraj. Pri sv.
Vidu je mežnar še sladko
spal, ko je moja Liza že kaš-
ljala doli po Senklaru. Puške
smo deli tako, da so se čevi
videle ven, ker smo se bali,
da nas ne napadejo kje kaka-
ni bums, ker je bilo še te-
ma. - Gorje ti, strahopetno
zajčje plemo, to bo joki in
stoka danes med vami, smo
se pogovarjali potoma. V Col-
linwoodu smo poklicali še
Jima, ki se je obiral po hiši,
kot bi šel k poroki. Mama Ji-
mova so nam postregli še z
kuhanim vinom, kar se nam
je prav prilagelo. Ko smo se
končno skobacili na voz, pa
hajd - tja proti Painesvillu.

(Konec prihodnjic.)

CUNARD LINE

S. S. SAXONIA, 14.000 ton, odplove ... 22. jan.

Odplave iz Halifaxa 24. jan.

V vašem mestu je Cunard agent. Pojdite k njemu.

Cena II. razreda \$180.00

Cena III. razreda \$125.00

in \$5.00 vojnega davka.

Direktno v Hamburg. Cena 3. razreda:

Oderburg via Hamburg \$129.20

in \$5.00 vojnega davka.

Največji parnik, ki odplave v Hamburg.

Za Božič.

Ako želite, da pride vaša denarna pošiljatev ob pra-
vem času v staro domovino, da se izplača vašim dragim
za božične praznike tedaj se poslužite našega denarnega
zavoda, ki je po svoji stari zanesljivosti najbolj poznan
Slovenec kot najbolj zanesljivi zavod za pošiljanje
denarja.

Izplača direktno v Ljubljani.

V močni zvezi smo s pet največjimi ljubljanskimi
bankami, imamo pa tudi zveze s celo Hrvaško in ostale
Jugoslavijo. Drafte izplačuje Slovenska Banka v Lju-
bljani.

Pri nas dobite vsa pojasnila glede potovanja v sta-
ro domovino in smo zastopniki za vse prekomorske črte
Premoženje te banke znaša šestindvajset milijonov.
Vložite svoje prihranke v to močno in varno banko.

Odprto od 9. zjutraj do 7. zvečer vsak dan.

The Lake Shore Banking & Trust Co.

2. 55th ST. & ST. CLAIR AVE.

IN SEST DRUGIH PODRUŽNIC.

CUNARD LINE

S. S. CARONIA ODPLOVE 15. JANUARIJA

20.000 TON

v NEAPOLI

Cena 3. razreda Trst via Neapolj \$104.50

in \$5.00 vojnega davka.

V vašem mestu je Cunard Line zastopnik.

Pojdite k njemu.

Bila sem bolna na srcu ce-
lih 5 let. Poiskovala sem mno-
go zdravnikov a vse zaman.
V obupanju sem se še obrnila
na slovenskega zdravnika ki-
ropraktike

Dr. Alb. Ivnik-a

6408 ST. CLAIR AVE.

ter popolnoma ozdravela v
teku enega meseca. Njega
zelo priporočam rojakom in
rojakinjam. MARY UMEK.

5512 Carry Ave.

NAZNANILO PRESELITVE.

Dr. Župnik se je preselil v zobozdravniški urad od 6127 St.
Clair Ave. na 6131 St. Clair Ave. na vogal 62. ceste, nad novo sloven-
sko banko, glejte vhod na 62. cesti. Glejte na napis

DR. ŽUPNIK

Ako hočete zanesljivega zobozdravnika, obiščite dr. Župnika, ki
se besečno zasluga za vsakega bolnika. Dr. Župnik prakticira že so-
dem let v tej okolici.
Uradne ure: od 9:30 zjutraj do 8:30 zvečer. Ob nedeljah od 9:30 - 12
Nujni slučaji vsak čas.

CUNARD-ANCHOR LINE

S. S. ITALIJA

Odplove 1. febr. v

DUBROVNIK in TRST.

Cena 3. razreda:

Dubrovnik \$125.00

Trst \$115.00

in \$5 vojnega davka

S. S. ANNONIA

Odplove 18. jan. v

DUBROVNIK in TRST

Cena 3. razreda:

Dubrovnik \$125.00

Trst \$115.00

in \$5 vojnega davka

V vašem mestu je Cunard-Anchor agent. Pojdite
k njemu.

TA MARGHERITA.

Narod" piše:

nečni zaključek zgub-
bitke, ki jo vojujemo že
z Italijani, je Santa
herita. More pa postati
nejnik naše lepše bodo-
ci, če izvajamo iz nje vse
lice, ki so splošno mogo-
vsak način moramo
vo ugotoviti, zakaj smo
izgubili bitko.

resnica je, da smo
podcenjevali Italijane
nikakor nismo hoteli vi-
njih intenzivnega dela te-
zadnjih 50 let. Pravica
pravica dol, resnica je,
znali Italijani prepriča-
svoj narod, tudi kala-
e analfabete, da gre boj
are nostro", da gre
za njih ozemlje. Ena-
prepričanja mi svojemu
u še nismo dali, kar
nejše dokazuje naša
rižnost do Skadra in
od pa brezbriznost do
orja. Propaganda za za-
pri nas v povojih, ni
vtisnjena v srca vseh.
ko tega zahteva St.
herita.

mo prijatelje tam, kjer
mamo, ter nas ne veže-
beni interesi. Da bi mi
anuarju leta 1919 ne to-
pali, da bo že Wilson
aretil, ne bi doživeli S.
herite. Na drugi strani
pridobivamo prijate-
am, kjer bi jih mogli,
moremo najti skupen in-
namreč pri ostalih slo-
vih narodih, tudi če nas
morda od njih loči
a preteklost. Če so ne-
vprašanja danes še ta-
beljiva, enkrat morajo
ešena tako kot zahteva
ovinska nujnost. Slabo
ajali konsekvence iz S.
herite, če se ne lotimo
vprašanja velikopotezno
e uredimo medsebojno
erje vseh treh plemen,
o zahteva ravnotako zgo-
ska nujnost.

bi mi že leta 1918 poza-
gesla Evrope in se za-
nas iz položaja

valed osamelosti nad vse te-
žavnega položaja reši le naj-
višja enotnost vseh, ki se na
zunaj izraža v silni vojaški
organizaciji, bi še pred Logat-
cem zaklicali svoj ultimatum
ne bi nikdar doživeli S. Mar-
gherite.

Spoznati moramo enkrat
le, da se je reševalo v S. Mar-
gheriti vprašanje sile, ne pa
vprašanje pravice. Sila pa se
kaže v močni konsolidirani
državi in njeni armadi, ne pa
v lepih besedah. Kako skrbi-
mo mi za armado, dokazuje
naša "kapitulacija" v S. Mar-
gheriti.

S. Margherita je našemu
narodu obenem brutalno izzi-
vanje na najhujši boj, katere-
ga moramo sprejeti, če hoče-
mo ali nočemo. Hoteti pa
moramo, zato je potrebna od-
ločna in resna volja. Kakor
druga sporna vprašanja, bo
tudi to rešeno šele tedaj, ka-
dar bomo imeli za njegovo
rešitev toliko bajonetov, koli-
kor ljudi, ki jih morejo nosi-
ti! V tem hipu, ko bo ta duh
zavladal v narodu, je postala
S. Margherita le netivo za
končno zmago.

Zgodovina vsakega naroda
ima svojo S. Margherito, ima
celo svoje Sedane, Tilzite in
svoje Kosovo. Vse to pa je bi-
lo premagano, ker se je ob
največjem porazu narod vz-
dramil v novo življenje. Tudi
Friderik III. je podpisal in s
kapitulacijo izvrši patrioti-
čno dejanje, tudi Francozi
so podpisali najslabši mir in
vendar sta bila oba podpisa
končno v škodo zmagovalcev.

To uvažujemo tudi mi in ne
slepomišimo s pravnimi pri-
merami tam, kjer je samo
vprašanje sile.

V S. Margheriti je bila
sklenjena odepitev Primo-
ja, v naših srcih mora pa biti
sklenjena zopetna pridobitev
Primorja. Ali z vso resnobo
in z vsemi tudi neprijaznimi
posledicami boja, samo to
smemo priznati v podpisih,
ali pa ostane kapitulacija ve-
ljavna na vekomaj.

Težke so te besede, toda

današnje življenje narodov in
ljudi gre v točno določeni
smeri in v sporih narodov
vključ vseh že stoletja prepo-
vedovani miroljubnosti in
pobratenju narodov, odloča
samo in edino moč.

IZ DOMOVINE.

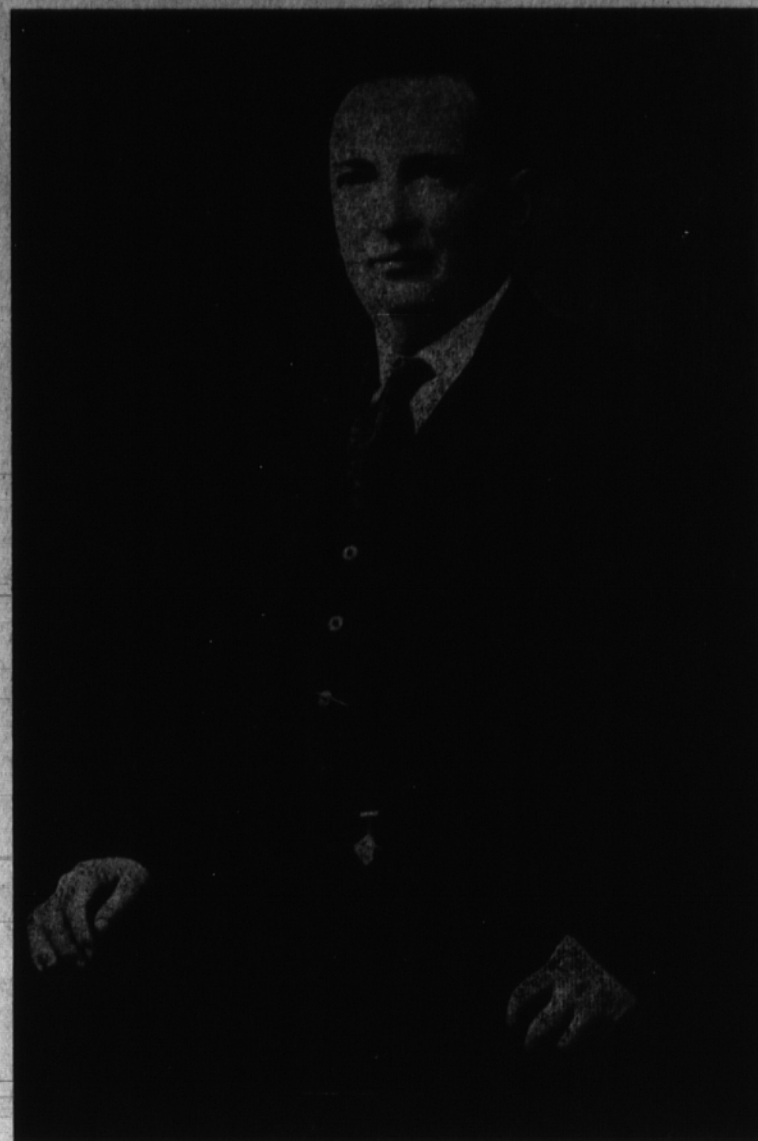
Poslanik Ivan Hribar o ra-
palski pogodbi. "Čas" prina-
ša razgovor z našim poslani-
kom in polnomočnim mini-
strom Iv. Hribarjem, ki je iz-
javil, da se je pogodba, pod-
pisana v Rapallu, dasi vsebu-
je težke pogoje za Jugoslavi-
jo, vendar morala skleniti,
ako se vpošteva, da bi bili
Francija in Anglija pripravl-
jeni zahtevati sprejetje lon-
donskega pakta. Odločitev
Beograda, je izjavil poslanik,
je bil tudi brez tega pod vti-
som izida in neuspeha koro-
škega plebiscita, in dasi je
pogodba zelo težka, je ven-
dar sporazum, ki je bil dose-
žen, ugodnejši za obe strani,
kakor pa je bil dosednji ne-
urejeni položaj. Beogradska
vlada bo lojalno izpolnila
vse svoje obveznosti, akora-
vno bodo narodnostna čustva
kdaj nasprotna nameram vla-
de. Bodoči odnosi z Italijo
so odvisni od tega, kako se bo
Italija zadržala napram živ-
lju, ki ostane v njenih mejah.
Za primer, da je bila sklenje-
na kaka konvencija, bo ta
konvencija slična konvenciji,
ki jo imamo s Čehoslovaško,
toda v življenje ne stopi prej,
dokler ne dobi pritrdila Če-
škoslovaške.

V Gorici so otvorili samo
dva slovenska ljudskošolska
razreda, oglasilo pa se je za-
dostno število učencev in u-
čenek za osemrazrednice. Gu-
verner v Trstu je že opetova-
no slišal zahteve slovenskih
staršev v Gorici za odprtitev
vseh potrebnih slovenskih
šol, ali vse prošnje so zaman.
Laški učitelji in učiteljice
gonijo sedaj laške otroke v
slovenske hiše, kjer vabijo
slovenske otroke v laško šo-
lo. Nekaj časa so prijazni,

potem pa se drznejšo celo gro-
ziti staršem s kaznijo, ako bi
se ne odzvali pozivu. To je
velika nesramnost. Nekaj slo-
venskih otrok, ki bi morali
po svoji starosti pohajati tre-
tji razred, je bilo vpisanih v
drugi slovenski razred. Pred
par dnevi pa so te otroke
kratkoterminalno premestili v tre-
tji italijanski razred. Tako
igrajo Italijani v Gorici s
slovenskimi otroki grdo raz-
narodovalno igro.

Delo razmejitvene komisi-
je. Mednarodna razmejitvena
komisija je po zaslušanju od-
poslancev obeh interesiranih
držav in prizadetega prebi-
valstva, kakor poročajo iz
Gradea, v svoji seji dne 11.
nov. določila mejo na črti
Košenjak — Sv. Urban —
Sv. Jernej. Nova meja poteka
najprej po višini vzhodno od
Košenjaka čez koti 1410 in
1330 (Sv. Urban), nato se
odcepi kakih 800 m. jugov-
zhodno od Sv. Urbana proti
severu, poteka ob Mlaškem
potoku do izliva v Bistriški
potok, nato pa jugovzhodno
kaka 2 kilometra ob tem po-
toku južno. Za tem gre vzpo-
redno z Bistriškim potokom
približno pol kilometra vz-
hodno od tega potoka do juž-
ne meje kat. občine do točke,
oddaljene približno pol kilo-
metra severno od cerkve sv.
Jerneja. Končno poteka v
skoro popolnoma vzhodni
smeri do vzhodne meje kat.
občine Sv. Jernej, ki jo dose-
že v neki točki nekako 1 km
južno od Sv. Lovrenca. Po
tej določitvi mej ostanejo Av-
striji razen cele občine Sobo-
te še nekako dve tretjini kat.
občine Mlake, skoro vsa kat.
občina Radvanje in severni
del kat. občine Sv. Jernej.

Koroška pod Avstrijo. Dne
20. novembra je naša plebi-
scitna komisija definitivno
izročila administrativno o-
blast v pasu A na Koroškem
avstrijskim zastopnikom.
Istčasno je bila komisija
rešena svojih dolžnosti. Pred-
sednik komisije Hristič pri-
de v Beograd, da bo poročal
vladi o delu komisije.

Edino slovensko podjetje te vr-
ste v Ameriki.

Že trinajst let poslujem v tem podjetju in sem prepričan, da je rojakom pov-
sod poznan naš izdelek, kajti številna naročila pričajo, da je naše blago prve vrste
Mi izdelujemo v naših lastnih modernih prostorih, ki so po izjavi merodajnih
oblasti, najčistejši in fino opremljeni, že nad trinajst let vsakovrstne mehke pi-
jače. Zahvaljujem se vsem rojakom, ki zahtevajo naše blago po gostilnah in na
dom, zahvaljujem se pa tudi vsem trgovcem, ki so že toliko let naši stalni odje-
malci.

The Double Eagle Bottling Co.

J. POTOKAR, predsednik

6517 St. Clair Avenue

Princeton 262

The Euclid

Foundry Co.

Vsem Slovencem in Slovenkam po-
sebnost pa našim delničarjem voščimo
vesele Božične praznike, in srečno No-
vo leto. Prvič jih voščimo, in to z lah-
kim, veselim srcem. Danes leto našega
podjetja še ni bilo med živimi, le nekaj
glas, nekako hrepenenje, nekaki vzdih-
hi so se slišali. "Pa bi Kranjci vendar
nekaj napravili o čem bi lahko rekli da
je naše", tako je rekel eden, tako dru-
gi, in tako je ponavljal tretji. V začet-
ku ta glas ni našel odmeva, le tu pa
tam je kdo postal, zmajal z glavo ter
rekel, "dobro bi res bilo, pa kaj, ko ni-

smo zato". Ker pa ta glas le ni prene-
hal, ker je v enomer šepetal na uho
tako ljubko in zapeljivo o drugih, ki so
tudi na ta način začeli, pa so želi nepri-
čakovane uspehe, o lepi priložnosti ki
se nudi vsakemu, če ima le groš, uložiti
svoj denar ne samo na štiri procente
obresti, ampak na štirideset in več,
zato se jih je oglasilo nekaj, in rekli so,
"Pa bi vendar, -- pa poizkusimo, -- PA
ITI MORA! ----

In šlo je. Kdo bi si mislil danes leto,
da bodo Slovenci, skoraj izključno de-
lavci, znesli skupaj ogromno svoto STO

TISOČ DOLARJEV. Čudili bi se, pa ni-
mamo časa; povedati se nam mudi na-
mreč nekaj kar smo tako nestrpnost pri-
čakovali, kar bo vsak rad slišal, še ce-
lo tisti, ki so se s komolci drezali ter se
nam posmehovali takrat, ko smo jih
vprašali če hočejo z nami. Tam kjer
se največja železniška proga v Ameri-
ki, in pa St. Clair Ave. srečata stoji ve-
liko moderno poslopje na pročelju ka-
terege se blišči napis THE EUCLID FO-
UNDRY COMPANY in ki naznanja
vsem o zavednosti našega naroda. Da
pa bo vsak, ne samo bral o tem veli-

častnem poslopu, ampak ga tudi pre-
gledal na lastne oči, zato vabimo vse
Slovence in Slovenke, osobito delničar-
je, da posetijo našo tovarno dne 26.
decembra, 1920, in 2. jan., 1921 popo-
ldne. Vzemite Nottingham karo, pelite
se do konca, tam vas pa bomo čakali z
avtomobili, ki vas brezplačno popelje-
jo do naše tovarne in nazaj. Napravili
bomo nekaj imenitnega, zato naj ne bo
nikogar, ki bi zamudil to slavnost. Vse
bo brezplačno. Zatorej bodimo vsi tam
brez ozira na vreme.

THE EUCLID FOUNDRY COMPANY,
LEOPOLD KUSHLAN, tajnik.

ALI JE TREBA LJUDI UNICITI?

Odkar je minula vojna išče svet vsa mogoča pota in sredstva, da si izboljša življenje in pride iz mizerije, v katero je zašel. Toda ravno v teh časih ko bi bilo skrajno potrebno, da stvar vzamejo v pretres razni strokovnjaki in trezno-premišljeni ljudje, se oglašajo razni sanjači, radikaleci, in drugi avanturisti, ki sanjajo o novih potih, po katerih dospo človečanstvo do rešitve.

Zadnje čase se je pojavilo v Nemčiji mnogo knjig, časopisov in brošur, ki se bavijo z današnjimi problemi. Nekaj teh nasvetov je novih, drugi pa so se pojavili že pred vojno. Voditelji tega gibanja trdijo, da je bila preobljudenost zemlje prvi vzrok svetovne vojne. Preveč ljudi na svetu je, torej proč z njimi. Vojne se bodo pojavile vselej, kadar je zemlja preobljudena.

Propagatorji te ideje torej nasvetujejo, da je treba zmanjšati število prebivalstva na svetu, ali upeljati "kontrolno prebivalstva". Ako bo manj ljudi na svetu, se bo veliko bolje živelo. Na prvi pogled bi imeli ti propagandisti dozdnevno prav. Če prav pogledamo, je danes cel svet nekaj koncentracijski tabor.

Stanovanja so prenapolnje na, prostor na svetu je postal preozek, in zaloge živeža so take, da ljudje umirajo lakote. Vsaka država se titansko bori, da dobi za svoje stanovalece živež in ustvarja nove postave o "redu in delu". Milijone ljudi je zgubilo življenje v vojski, toda novi milijoni se neprestano rodijo, in milijoni ne morejo dobiti niti dela niti kruha.

Toda propaganda za zmanjšanje prebivalstva na svetu je proti - naravna, in kar je proti naravi, to je obsojeno, da propade. Vodja te propagande je neki Viljem Doms. On je izdal neko knjigo, kateri je dal zveneči naslov: "Rešitev svetovnih problemov". V tej knjigi že naprej izreka smrtno obsodbo vsem onim, ki bodo rojeni. Kakšne nazore ima o človeški družbi, naj služi tukaj par primerov:

"Vprašanje prebivalstva je kakor socialno vprašanje mednarodno, torej morajo to vprašanje reševati vse države skupno. Dokazno je, da se rodi več Germanov kakor Romanov, in zopet več Slovanov kakor Germanov, in tu se takoj vidi kje svetu preti nevarnost. Treba je torej preprečiti, da svet ne dobiva novega prebivalstva, novega naraščanja. Prenapolnjeno stanovišče zemlje je povzročilo zadnjo vojno, in ne bo dolgo trajalo, ko bo zopet preveč ljudi na svetu, pa se bo vojna znova pričela. Dosedaj se je ljudem posrečilo krepko pobijati vse nasprotne človeškega ubijanja, kot lakoto, bolezn, itd. Treba je torej izumiti nove načine, kako bi se ljudstvo trebilo iz zemlje. Zemlja nikakor ni postala večja in tudi ne bo postala, in le omejitve svetovnega prebivalstva more ohraniti človeštvo novih pogibelj. Raditega bi morali v vseh državah temu primeru izdelovati enake postave. Ker se prebivalstvo hitreje širi kakor pa more zemlja vse te prehraniti, tedaj je prvič treba, da države opustijo nagrade, ki jih dajejo starišem, ki imajo največ otrok. (Tako svetuje Nemeec, ki dobro ve, da imajo na Francoskem enako postav. Prebrisani Nemec ve, da če se Francija ne bo množila prebivalstvu, da jo Nemčija kmalu lahko pogoltni.) Obenem pa bi morala država kaznovati stariše, ki imajo mnogo otrok, n. pr. s tem, da bi morali za take otroke plačevati dvojno članarino, in plačevati dvakrat večje davke. Kdo bi mislil pred 200 leti, n. pr. da se bo Amerika tako gostobitno obilila, da že danes ogroža Evropo? (To pa zato, ker so Amerikanci Nemece

natepli v vojni.)

Če bi se mogla upeljati politika splošnega zmanjševanja prebivalstva, bi bilo to neizmerne važnosti za gospodarski in socialni položaj. Ničesar ne bi zmanjkovalo na svetu, v obilici bi bilo vsega...

In tako naprej piše ta nemški prerok. In to je tudi razumljivo. Mržnja do Amerike je prirojena vsakemu Nemcu odkar so bili Nemci do Amerikancev tepeni, in ker sedaj Nemci vidijo, da morejo več propagirati germanske misli in tako usiliti drugim narodom germansko voljo, pa bi radi imeli, da se potrebi prebivalstvo z zemlje.

Kar jim ni posrečilo se v vojni, bi sedaj radi dosegli filozofičnim potom. Toda medtem je zemlje na svetu še mnogo, jako mnogo, toda ne za Germane, ki niso razumeli, da osvojene dežele pridobijo za pravo kulturo, pač pa so povzročali, da se je militarizem v korist nemškega imperializma širil. Ako hočejo sedaj Nemci zmanjšati število prebivalstva, naj začnejo s tem praktirati kar doma, nam njih sistem nikakor ne uga.

W. K. DRUG COMPANY.

EDINA SLOV. LEKARNA v Clevelandu

Najboljša zdravila, točna postrežba.

St. Clair Ave. & Addison Rd.

JOHN KOMIN,

lekarnar (x)

DVA MOSKA se sprejmeta na stanovanje na 1152 E. 60. St. (151)

SOBA SE ODDA za 1 ali 2 fanta. Vprašajte na 6308 Edna ave. (152)

Fisher's Salt Spirit Liniment

Daje svežost in moč, najboljši LINIMENT za vse prilike, otekline, izpahke in bolesterne mišice. Najboljše sredstvo za drgnjenje. Po vseh lekarnah.

MI POŠLJEMO DENAR POVSOD

OTIS & COMPANY CLEVELAND

MI VAM MOREMO POMAGATI

v sledečih stvareh:

Pošiljati denar vašim ljudem preko morja.

Dobiti informacije O trgovskih odnosih tujih dežel

Dobivati pošto iz starega kraja.

Preskrbeti parobrodne listke.

Naše pristojbine za te postrežbe so nizke. Pridite in vprašajte nas.

FOREIGN DEPARTMENT

OTIS & CO.

216 Superior ave.

Po stopnjicah navzdol Cuyahoga Bldg. Nasproti pošte.

POZOR.

Spodaj podpisani se priporočam slovenskim in hrvaškim lastnikom avtomobilov, da kadar želijo imeti svoje avtomobile lepo prebravane, da se oglašajo pri nas. Finišnega dela ne morete nikjer dobiti v mestu in to veliko ceneje kot vam morejo kje drugje narediti. Poskusite enkrat pri nas in boste naš stalni odjemalec. Podpirajte domače podjetje. Za obila naročila se priporočamo.

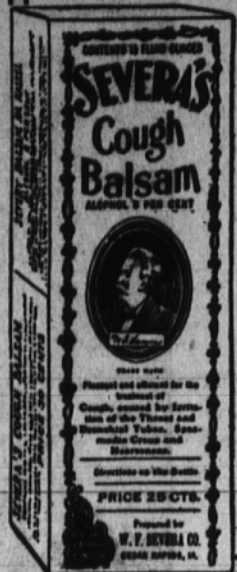
H. & K. COMPANY, 1063 Addison Rd. Tel. Princeton 701 L. (MF152)

VZNEMIRJAJOČI KAŠELJ

Hripavost, segačenje v grlu in mnogi in različni bolezni vled prehlada in vnetja bronhialnih cev, je treba takoj zaustaviti, da se izogne resnim sitnostim in komplikacijam.

Severov Balzam Proti Kašlju

(preje Severov balzam za pljuča)

bo, če ga takoj vzamete, preprečil slabe posledice prehlada, pomagal kašlju, ublažil vnetje in odvrnil mnogo trpljenja. Prijeten za zavžitek bodisi za otroke ali odrasle. Inejte ga pri roki v vaši omari za zdravila, pripravljenega za prihajajoče zimske mesece. Po vseh lekarnah.

V dvojnih merah: 25c in 50c.

Severjev novi slovenski Almanah za 1921 je izšel.

Dobite ista našega novega Almanaha od svojega lekarnja. Zastonj, samo vprašajte zanj. Če ga ne dobite v vašem okraju, pišite na nas direktno in priložite za 2c pošt. znamko.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Srečno Novo Leto!

V teh dnevih gospodarskih nemirov in brezdelnosti, je dobro, da pomislimo za trenotek in se spomnimo naših bratov v Evropi, da ponovimo našo vero v usodo Zjedinjenih držav.

Vsem, ki imajo srce in roko, da naredijo to deželo boljši prostor za življenje, mi iskreno želimo srečno in veselo novo leto.

American Express Company

POZOR GOSPODINJE

Kot vam je znano, sem prodal mesnico na 981 Addison Road ter naznanil vsem mojim cenjenim starijem odjemalcem, da sem si postavil v svojem domu prekajalnice mesa, ter bom imel v zalogi vedno prekajeno suho meso, jamčeno in prve vrste. Kadar želite kak lep kos prekajenega mesa, oglasite se pri meni.

Se priporočam

ANTON SMOLEJ, 1101 East 66th Street.

Od zibel do groba

NAJSTAREJŠI SLOV. POGREBNI ZAVOD, Cleveland, Ohio

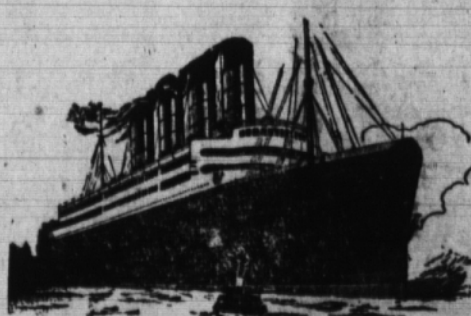
AMBULANCA, INVALIDNI VOZ, AVTOMOBILI IN DR. MOJA DELA IN MNOGOOSTEVILNI POGREBI SO VAM DOKAZ NAJBOLJŠEGA PODJETJA.

ANTON GRDINA

Pogrebni direktor, balzamist. Urad in stanovanje: 1053 E. 62nd St. Druga hiša od St. Clair Avenue proti jezeru.

PRINCETON 1381

Bel Rosedale 1881

PAROBRODNE LISTKE prodajamo za vse črte. Pošiljamo denar v vse kraje sveta. Mi vam pomagamo v vsaki pravni zadevi, ki jo imate.

PRIDITE K NAM.

Odpri vsak večer do 8. ure.

The Lorain St. Savings & Trust Co.

Največja pošiljalnica denarja in prodaja parobrodskih listkov v Clevelandu.

Vogal Lorain St. in Fulton Rd.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke

Sedaj živimo v času NEGOTOVOSTI in ZLORABE, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsed, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim iskrenim in premožnim tvežem; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljke se sadnji čas primeroma sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Frank Sakser

82 Cortlandt St.

New York, N. Y.

POLNA MIZA

Pripravljal si jo s tem, da si boš zidal izdatno hranilno vlogo pri SLOVENSKEM STAVBINSKEM in POSOJILNEM DRUŠTVU, ki plačuje obresti po

5%

in ki je zanesljivo podjetje. Denar je varno naložen ter se ga more dvigniti kadarkoli se ga rabi.

Slov. Stavbinsko & Posojilno Društvo,

6313 St. Clair Ave.

Mestu Cleveland, njega predmestjem, častivredni mestni zbornici in vsem družabnim društvom, ki se zanimajo za naravni plin.

Napačne izjave so prišle v javnost, namreč da je zaslužek The East Ohio Gas Company nenavadno velik.

Ta kompanija je bila organizirana leta 1898. Tekom prvih enajst let njenega obstanka, lastniki kompanije niso dobili niti enega centa povrnjenega. Vsak dolar, ki je bil zaslužen, je bil vložen v lastnino, da se je preskrbelo za naraščanje produkta.

Od časa, ko se je zvršila organizacija in do vseh let 1919 so delničarji te kompanije dobili manj kakor pa štiri procente od svojega denarja.

Čisti zaslužek za leto 1919 je bil 6.25 procentov na premoženje, ki znaša \$47,000,000, ne da bi se kaj dovolilo za izkoriščanje plinovitih polj, in ne da bi se kaj vrnilo za investicijo približno \$20,000,000 v transportacijskem sistemu. To se mora zgoditi tekom časa, ko plinova polja še obstoje.

Svota vrnitve kakor je gori omenjeno je nespametna in krivična napram delničarjem plinove družbe ali pa napram vsakemu investitorju, tudi v slučajih, kjer ni nobene nevarnosti za vloženi denar.

Primerjajte naše zaslužke z zaslužki, kakršni so bili v drugih trgovinah in podjetjih, kjer se predmeti, s katerimi se trguje, nikakor ne zmanjšajo ali zginejo, kakor je pri podjetju naravnega plina.

Potem pa presodite, če more ta kompanija, pravičnim potom biti obtožena, da je služila prevelike dobičke.

Še eno dejstvo je, katero bi radi povdarili, namreč da bo ta kompanija poklicana v letu 1920, da plača davke za to leto od vrednosti \$18,400,000 samo v Cuyahoga county, ali skoro toliko kot mestni "plinovi" ekspert dovoljuje v svojem poročilu za ves kompanijski sistem.

O vsem tem se lahko prepričate, če pogledate naše knjige.

S spoštovanjem

M. B. Daly

President, The East Ohio Gas Company

Visoška kronika

Dr. Ivan Tavčar.

"Gospod bi mi ne mogel dodeliti večje sreče, če bi se izpolnilo, kar si povedal! Dajati izpričevalo za evangelijski bi bilo moje veselje, in naj mi z verigami obložijo vse ude pregrešnega telesa! Izpričevalo, katero si odklonil in katerega ni dajala Barbara, ker je bilo vama več za dobro telega sveta, nego za blagoslove nebeskega kraljevstva! In to, da so se otroci, rojeni iz mojega mesa, izneverili najsvetejšemu, leži nad mano kakor skala, da trpinčena duša ne more iz telesa, katerega bi bila že davno morala izročiti črni zemlji! Trubarja pokličite!"

Se dalje je zdihovala: "Glej, prišel je dan, ko govorim: Srečni so jalovi in srečna telesa, ki niso rodila, ni prsi, ki niso dojile! Posušena trava sem na strehi, in posušila sem se prej, kot sem bila izruvana. Moja duša upa na Gospoda in nanj se zanaša, da so rešene solz moje oči. Usta mojih sosedov ne poznajo resnice in ne rode okrepčanja. Hitim v kraljestvo živih, kjer ima Gospod svoje zaklade. Noč in dan je trpljenje moja je. Gospod je poslal name veliko vodo, da se potapljam v nji. Moja duša je bila preganjana in k tlom je potlačeno moje življenje! Omahnila je po peti in morda zaspala, ker tisti večer ni izpregovorila več besede.

Po večerji, pri kateri se ni zgodilo nič pomenljivega — je brata Marks in Othinrih sta črno gledala, ne da bi bila kaj črna — peljali so naju v čumnato, kjer so menili Lukežu odkazali široko posteljo, da sva na nji skupaj brez težave prenočila. Po dolgi hoji sva tudi hitro zaspala in prav dobro spala do rane jutra. Takoj ko se je zdanilo, pa sem vstal ter se ogledal po Wulffingovem gospodarstvu.

V hlevu je bilo precej živine, in reči moram, da ni bila slabša od naše na Visokem; morda za malo spoznanje, za več pa gotovo ne, dasi je oče Polikarp slovel, da ve, kako je ravhati z govedom.

Nametel sem klaje v jasli. Ko sta Marks in Othinrih dosti pozneje vstala, bilo je že vse opravljeno. Smeh in porogljive besede sem prezrl; ali očetu, ki je prišel za nami, in Margareti, ki je prišla molzt, je bilo moje delo všeč.

Othinrih je osedlal konjčica in na vse jutro odjezdil proti Zalemu Logu, da bi prinesel odondot sladkega vina. Govorilo se je nekaj o črnikalcu; tega pa je Zalem Logu gotovo ni bilo dobiti, ker ga še celo loški škofje niso mogli dobiti, bodisi da je vinograd premalo rodil, da je bilo črnikal-sko vino tudi za škofa predrago.

Celo dopoldne smo kosili otavo, pri tem pa me je gospodar venomer izpraševal o našem domačem gospodarstvu. Hotel je vedeti, koliko starov smo pridelali pšenice in drugega žita, koliko glav živine imamo v hlevu in koliko konj za tvorjenje. Moji odgovori so ga prav zadovoljili, ker je postal zgovornejši od odgovora do odgovora. Od svoje strani pa pripominjam, da kosimo na Visokem boljše in lepše otavo!

Opoldne smo veliko jedli. Gospodinja je skuhalo gnjat, katero sva bila s sabo prinesla, in še dosti drugega. Moje začudenje so vzbujali debeli cmoki, napolnjeni s sirom in orehi, česar do tedaj nisem nikdar jedel.

Stara mati se ni prikazala s peti, ali gospodar je prinala tja od vsake skledice. Prinesel ji je tudi pogače, in videlo se mi je, da je bila stara ženica še prav dobro pri moči in da je za svoja leta prav

obilo jedla.

Margareta in mati sta bili praznično oblečeni. Če se ne motim, bil je tudi oče čedneje opravljen kot prejšnji večer.

Le Mark in Othinrih sta prišla k mizi v najslabši obleki in snedla sta za štiri druge, tako da je visoška gnjat v največjih kosih izginevala v nenasiitljive želodce Wulffingovih sinov. Rezali smo pogosto in pili črnikalca iz Zalega Loga, ki pa je po mojem mnenju bil nekak vipavec, pomešan s slabim istrijancem.

Najedli smo se in napili. Pričakovali smo, da se prične razgovor o zadevi, radi katere sva prišla z darovi z Visokega in radi katere je pridna gospodinja pripravila dobro in tečno kosilo. Ta razgovor, kakor je bila njegova dolžnost, je vpeljal Lukež, ki je prišel z mano in ki si je bil obvil svoj klobuk s pisanim trakom, kakor je bila takrat navada pri naših snubačih.

"Čas bo," — s temi besedami se je obrnil hlapec k meni — "čas bo, da se odpravi! Dolga bo pot, in če bo dobro šlo, bova o polunoci doma. Po temi hoditi in še po gozdovih, utruji človeka."

Jeremija Wulffing je prikimal, nato pa se je njegov pogled uprl v me, kakor da je vrsta na meni, da izpregovorim.

Margareta je pobrala skledice in žlice ter odhitela iz hiše.

Ni mi rada tekla beseda. Kdo naj bi ne prišel v zadrego, ki naj pove pred zbrano družino, da si je izbral domačo hčer za ženo, dočim se ženin in nevesta do danes še nikdar nista videla? Pa sem le izpregovoril:

"Oče mi je ukazal, da pridem k vam in vas vprašam, če bi hoteli odgovoriti na tisto, kar sta govorila na sv. Jakoba dan v Loku?"

Pri tem mojem vprašanju so postali pozorni mati in sinova pri mizi, ker so vedeli vsi, da se bo nekaj odločilo, kar je bilo pomenljivo za celo hišo.

Oče Jeremija mi je takoj odgovoril:

"Delati veš, vstajaš zgodaj, prepiráš se ne rad, kakor sem videl včeraj, in hvala si vreden. Tudi Margaret se ne ustraši dela. Govorica, ki je govorica vaše hiše, ji ne teče gladko, a privadi se ji, ker se gospodinja vedno ravna po svojem gospodarju. Na Visokem sta dva, in obema bo lahko Polikarp veliko dal. Pri meni jih je nekaj več, praznih rok pa ne bodo odhajali iz hiše. Tako je! Prinese torej očetu odgovor: Dvesto beneških cekinov, katerim prilozim še sto beneških kron. To je moj odgovor!"

Ponudba je bila na vse strani castna in zadostna. Delež, ki naj bi prevzel visoška dva grunta, bi ne mogel računati z imovitejšo nevesto. Vendar pa je moral blekniti hlapec Lukež nepotrebne besede:

"Nekaj starov žita bo že še!" S tem je ogenj, ki je tlel pod streho, razpalil, da se je v hipu prikazal visok plamen.

Jeremija, nekoliko užaljen je sicer hladno odgovoril: "Kar sem dejal, sem dejal!" ali zahrmedla sta sinova z enim samim glasom:

"Dvesto cekinov in še sto beneških kron!" Vzdignila sta se kakor obsedena medve da in s pestjo mlatila po mizi, da je na nji rožljalo namizno orodje, kolikor ga ni bila prepelj Margaret vzela s sabo.

"Dvesto beneških cekinov!" je tulli Othinrih. "Veliko več ni vredna cela naša beračija!"

"In povrh še sto beneških kron!" je rjul Marks. "Pro-

dati se bo morala zadnja glava iz hleva, midva pa naj greva prosjači ali pa k ciganom na Blegoš!" Tu je Marks popadel skledico na mizi ter jo vrgel za hišne duri, da se je zdrobila v kosce.

Jeremija Wulffing je sicer prebledel, a odgovoril še ni nicesar. Ni pa mogla molčati Margaretina mati in jokaje je izpregovorila:

"Delati sva pa vendar tudi veliko! Z Margaretto nisva nikdar rok križem držali!"

Skoraj bi mislil, da sta sinova komaj čakala, da bi planila po pisani svoji materi, ki je bila podobna kupi gospodinjske revščine. "Ti pa tiho bodi!" sta tulila oba in po gorjanski sirovi navadi sta jo tikala, kakor bi bila zadnja dekla pri gruntu.

"Ti pa čisto molči!" se je dri Marks. "Kaj pa si ti k hiši prinesla?"

Othinrih se je krohotal. "Tisto, kar vsaka ženska k hiši prinese!"

Zopet sta razbijala po mizi, a Jeremija Wulffing je še vedno molčal. Čudno je bilo, da ni vzel prav nič v varstvo druge svoje žene, ki je pred hrupom svojih polsinov kar skupaj ležala.

Onadva se nista mogla pomiriti; nasprotno, hitela sta iz onega divjanja v drugo. In še tako sta bila zaslepljena, da sta se lotila tudi svojega roditelja in gospodarja.

Kričala sta:

"Kaj bodele nama dali, ko dosedaj še prav nič dobrega imela nista? Bila sva vola pri hiši in vedno v jarmu!"

"Vi ste spali," se je norčeval starejši, "a zmiraj je bilo vse obdelano."

"Veliko niste nikoli delali," je dodal mlajši, "še takrat ne, ko smo kosili in mlatili."

Očetu Jeremiji so se pričele mešati vse črte po obrazu. Bil je mož, ki se je nerad razgreval, razvelj pa se je tedaj, če se ga je zadelo pri najobčutnejšem, če se mu je povedalo, kar je v svojem življenju najneraje poslušal, ali tudi to sta mu povedala nerodna sinova tisti dan.

"Ako se prav pomisli!" se je oglasil Marks, "je bilo skoro vse materino, vašega pa prav malo."

"Mati," je sikal Othinrih, "je rada pravila: Ko sem je mala očeta, ni imel drugega, kar je nosil na sebi!"

Peklenško sta se zakrohotala. Marks je še dostavil: "Najbolje bo, če posadiva rdečega petelina na strehe! Potem bodo jemali beneške kronice, če bodo vedeli kje!"

In Othinrih: "Potem bodele toliko imeli kakor tedaj, ko vas je najina mati jemala!"

Tako sta ta dva zaslepljena napadala lastnega svojega očeta, kateremu sta dolževala pokorščino in ljubezen!

Jeremija Wulffing se je bliskoma vzdignil z mesta, kjer je sedel, z roko pa je posegel k svetim podobam ter izvelkel izza teh podob dolg in debel brezovec, kakor ga jemljemo na polje, da priganjamo z njim leno živino.

Tedaj sta sinova postala plaha in od mize sta hitela, da bi rešila kožo udarcev. Ali pri hišnih durih ju je stari dotekel in nista mu mogla uti. Brezovec je pel svojo glasno pesem, da je tleskalo po hrbtu, po glavi in roki, prav kjer je zadelo in kamor je padlo. Oče Wulffing ni pri tem izpregovoril niti najmanjše besedice, samo tepel je.

Dalje prihajate.

Išče se Neža Kral. Kdor ve za njen naslov, je proščen, da naznani na Andrej Mikolič, 3222 Lakeside ave. Cleveland, O. Doma je iz Stev pri Škocjanu. (2)

Lepa soba se odda v najem za 1 fanta. Prijetno stanovanje. Vpraša se na 1304 E. 53rd St. (2)

ZAHVALA.

Spodaj podpisani se iskreno zahvaljujem družini Slivkotovi ter družini Jeglič, ki ste nam bili v tolažbo in spremitvo ob smrti predrage naše žene Franciške Stefe, ki

je tako nenadoma preminila. Iskrena hvala družini Škoda za prostor na pokopališču, hvala vsem znancem in prijateljem za darove in vence. Hvala vsem onim, ki so jo spremlili k večnemu počitku. Hvala g. Želetu pogrebniku za uzorno vodstvo pogreba. Ti pa, draga soproga, počivaj mirno v ameriški zemlji!

John Stefe,

žalujoči soprog in otroci.

ZOBJE!

Kadar zgubite en zob, zgubite rabo dveh. In ali veste, če zgubite dva zoba, uva vam primanjkujejo štirje. Pogrešan zob v spodnji ustnici uniči rabo zoba v gorenji ustnici in narobe. To je velika nevarnost za vaše zdravje, kajti brez dobrih zob ne morete imeti dobrega zdravja. Jaz vam naredim pogrešane zobe, da se počutite kot bi jih nikdar ne manjkalo.

Dr. F. L. KENNEDY, 5402 Superior ave. vogal 55. ceste.

Uradne ure: od 9 do 12. dop. in od 1. do pol šeste pop. Zaprt v sredo popoldne. V torek in petek je uradno odprto tudi zvečer od 6. do 7.30. Govori se slovensko.

ZAKAJ TRPETI?

Revmatične, nevralgične in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s primereno uporabo

↓ PAIN-EXPELLERJA ↓

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr. Glejte, da dobite pristnega — slavnega že več kot 50 let.

Zahtevajte SIDRO tvorniške znamke.

NE POZABITE!

Kadar rabite dobro britev, škarje, jermen ali rezilne oprave, pridite v mojo trgovino, ker jaz kot bivši brivec poznam dobro te predmete.

Vse blago pri nas kupljeno, popravljeno ali brušeno, jamčimo.

John Tomazic

670 E. 152nd St. Collinwood. (m.f.)

NAZNANILO.

Naznanija cenjenemu občinstvu, da sva prevzela The Motor Top and Trimming Co. na 174 E. 68th St. (vogal E. 68. ceste in Euclid ave.) Bavava avtomobile po vašem okusu, lično in trpežno, dalje izdelujemo in popravljamo stebre strehe (tops) za avtomobile, zastore (curtains) in se-deže. Delo je prvovrstno in garantirano. Cene zmernne.

Se priporočava rojakom The L. L. Painting and Trimming Co. JAKOB in IGNAC LUZNER, lastnika (Pri. 15. Feb.)

SLOVENKA, ki je došla iz stare domovine bi rada dobila delo za hišna opravila. Vprašajte na 3817 Cooper ave. (151)

!! Slovenski plumburji !! MILAVEC & BUNOWITZ CO.

1043 E. 61. St.

Izvršujemo vsa plumberska dela, napeljavo kopališč, sinkov, stranišč in drugo, napeljavo kanalov (sewer work). Vse delo je prvovrstno in ceneno tako jako zmerno. (Jan.)

Mohar & Oblak,

9206 SUPERIOR AVE.

PRVA SLOVENSKA PLUMBERJA

Pokličite nas, ako hočete dobro in poceni delo.

Garfield 511, Lincoln 1625 R (v.f.)

National Drug Store! SLOVENSKA LEKARNA

Vogal St. Clair ave. in 61. ceste. S posebno skrbnostjo izdelujemo zdravniške predpise. V naši lekarni imamo vse, kar je treba v najbolji lekarni.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznaniam žalostnim srcem, da nam je umrla ljubljena soproga, oziroma mati

Amalija Košir, roj. Brezic

Ranjka je bila doma iz Trsta, stara 38 let, in je umrla na porodu. Iskrenoga srca se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za krasne vence in spremstvo na pokopališče. Posebna hvala pogrebniku A. Grdina za krasen spreved, družini John Zdovec ter ostalim sorodnikom za tolažbo. Posebna zahvala gre dr. Forest City Grove, No. 33. W. in vsem ki so mi priskočili na pomoč v teh žalostnih urah. Počivaj v miru, draga žena, v ameriški zemlji.

JOS. KOŠIR, soprog, AMALIJA KOŠIR-hčerka, EDVARD in JOŽEF sinova. Ranjka zapušča v starem kraju očeta in dva brata.

NOTARY PUBLIC.

Izdelujem pooblastila, prošnje, izjave in sploh vsa notarska posla. Na razpolago sem za tolačenje pri vseh prilikah. Dajem nasvete v vseh ozirih.

ED. KALISH

6106 ST. CLAIR AVENUE

Dr. H. O. Stern,

Dr. S. Hollander

zobozdravnika

1355 E. 55th St. vog. St. Clair Vstop na 55. cesti nad lekarno

Ure od 9. zjutraj do 8. zvečer.

Govori se slovensko.

BODITE PAMETNI IN KUPITE AR-BU MAZILLO

za rane, izpahke, lišaje, opekline in kožne bolezni. To dobite v Bailey trgovini, Standard Drug Co. in v vseh večjih lekarnah.

14017 Darley Ave., Cleveland, Ohio The Ar-Bu Laboratories Co.

Frank J. Lausche,

ODVETNIK

Čez dan se oglasite na:

1039 Guardian Building

Od 6:30 do 8. zvečer pa se oglasite na:

6121 St. Clair Avenue

Koncert in "Kmetiška Svatba"

iz Vollkašina.

Slovensko Katoliško Pevsko društvo "LIRA"

2. JAN. 1921 V GRDINOVI DVORANI

ZAČETEK OB POL 8. URI ZVEČER—CENA VSTOPNICAM \$1.00, 75c IN 50c

Program:

1. The Star Spangled Banner Mešani zbor
2. a) Veseli letni časi, b) Soča voda Mešani zbor
3. a) Bratje v kolo, b) Zakipi duša Moški zbor
4. a) Jaz pa vrtec bom kopala, b) Ob Slovesu Ženski zbor
5. Vsi so prihajali, b) Tička je zaprta bva Mešani zbor
6. Na Straži Moški zbor
7. a) Pastarica—Anica Petrovič, b) Pred durmi—Fran Švigelj, c) Na lipici zeleni—Marija Petrovič
8. Na kmetiški svatbi: a) Kozarček vina, b) Bratci sestre, c) Oča in hišna mat, d) Tička golobček, e) Oče starešina, f) Urša, Urša!, g) Nalijte kupo vina

SAMOSPEVI IN MEŠANI ZBOR

—OSEBE:—

Oče Boljanec, m.	J. Zupancič	Jera	(A. Petrovič)
Mati Boljanka	J. Ernakora	Berač	L. Švigelj
Matjaž, njun sin	F. Kebe	Brusač	H. Švigelj
Kata, njuna hči	M. Petrovič	Starešina	J. Sterle
Juraj Nerad	F. Perme	Teta	Frances Perme
Oče Suhelj	A. Kužnik	Prvi godec	J. Sever
Tiln, njegov sin	A. Smolič	Drugi godec	***
Urša	M. Hrastar	Svatje, vojaki	A. Hlapše, V. Švigelj

9. Slovan na dan Moški in ženski zbor
10. My Country Mešani zbor
11. Prosta zabava.

Godba pod vodstvom g. J. Ivanuša. Soliste in petje na "svatbi" spremlja na glasovir g. Marija Germ.

ZAČETEK OB POL 8. URI ZVEČER—CENA VSTOPNICAM \$1.00, 75c IN 50c

Slovenski Rojaki in rojakinje, ne zamudite večera 2. jan. v Grdinovi dvorani. Kdor ne bo čul tega karakterističnega koncerta mu bo žal.

Vse, ki ljubijo našo milo slovensko pesem uljudno vabi

Društvo "Lira"